DEO OPTIMO MAX

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis quartâ mensis Martii, anno Domini M. DCC. LXXXX.

Mº. FRANCISCO-HENRICO-THEODORO COZETTE, Doctore Medico, Præside.

Utrùm Ani fistula ferro tutiùs quàm Causticis, aut ligaturâ curetur?

I.

ANUS ex extremum inferius intestini recti. Triplici instructus est musculo: horum unus, ab officio, constrictor sive sphincter Ani dicitur: ab inferioribus ossis sacri vertebris enatus podici circumducitur: ossibus coxendicis per ligamenta membranacea lateraliter alligatur: anteriùs vesicæ urinariæ per fibrosos nexus, in feminis collu uteri per proprios hujus musculos adhærescit. Superiori parte crassius est, tenuior inferiori, quâ cuti inseritur & firmiter connexus est. Dicatur hic unus aut triplex musculus, nihil ad rem. Anum claudit ne feces injussæ excernantur. Reliqui duo musculi levatores Ani appellantur, Originem habent utrinquè à parte internâ & laterali ossis ischii, & quandoquè pubis, desinunt in Ani sphincterem. Ii musculum constrictorem, qui ad inferiora plus minùsve detruditur, prout majori vel minori conatu egeruntur excrementa sursùm retrahunt in locum pristinum. Arterias & venas ab Iliacis internis habet podex, quæ ob id hæmorroïdales audiunt, quòd non raro per Anum cruor effluat. Qui in venis hæmorroïdalibus continetur sanguis, facilè lentescit, spissescit, corrumpitur. Plures inter alias causas, compressionem cogitabis, tum ab induratis fecibus, tum ob sessionem aut equitationem diuturniorem. His annumera casum, ictus queis supervenit contusio. Anus igitur tumoribus & abscessibus valdè obnoxius cognoscitur. At aliquandò dysenteria, tenesmus, alvi fluxus diù permanentes aut præposterè suppressi, sæpissimè hæmorroïdes cæcæ, dolentes, non ritè fluentes, aut legitimè fluentes perperàm siccatæ, abscessus generant, horum soboles fistula. Id nomen est ulceri alto, angusto, calloso, pus fundenti, copiosum si ex pluribus partibus deducatur; album, leve, si musculos tantùm perroserit: *At ex nervoso loco coloris quidem ejusdem, sed tenuius & minus: ex nervo, pingui & oleo non dissimile.* Celf. l. V. c. 28.

II.

ANI fistulæ, sede, facie, formâ, indole, inter se differunt. Intestinum rectum aliquandò ejusque musculos afficiunt, atque ultra trium digitorum altitudinem perreptant. Aliàs in margine podicis consistunt. Aliàs ab intestino secedunt usque ad os sacrum, coxas, femora, vesicam ipsamque penis radicem spatiatæ, gyros revolvunt. Simplices modò, modò plures observantur cuniculi. Triplex ergò fistulæ Ani species. Nunc foris impervia intestinum perforat. Nunc margine podicis perforatâ integrum remanet intestinum. Nunc intùs hiat & forinsecùs. Fistula intestinum duntaxat perforans, externo expers ostio his signis innotescit: partes finitimæ tumescunt, inflammantur, dolent, indurescunt, pulsatione exercentur, quandoque dysuria vel stranguria præit; dein suppuratione peractâ, feces pure aspersæ egeruntur, pruritus in sphinctere Ani molestus est, tandem aliquid asperi, digito in intestinum immisso, persentitur. Fistula forìs & interné hians non solùm puri sed & flatibus exitum præbet. Fistula externè aperta, internè verò occlusa specilli ope distinguitur, specillum enim certior fistulæ sedis indagator. Specillum in fistulam, digitus oleo illitus in Anum immittuntur, ut altitudo fistulæ, ejus incessus, hiatus explorentur. Hâc viâ fistulam secundùm intestinum irrepere ipsumque perforare, vel ab ipso recedere ac vagari; simplicem esse aut cuniculos agere facilè deprehenditur. Quâ fit ut prognosis & curatio varia instituenda sit. Veterem fistulam liberè pus emittentem, parùm afferentem incommodi, valetudini non adversari, quin etiam conducere experientiâ discitum est. Si altiùs excurrat fistula, vesicam, ischion, os sacrum pertingat, aut medios Ani musculos transgrediatur, cura, quam vulgò *palliativam* vocant, adhibenda. Quid ita? invita alvi dejectio succederet, finibus profundioribus, cariei ossium mederi nequicquàm posses. Tunc universalibus præsidiis in usum vocatis, ægrum Naturæ committere juvat. Cæterarum pro licis fistularum curationem aggredieris? hanc perficies ferro tutiùs quàm causticis aut ligaturâ.

III.

IN hoc tota posita est Ani fistulæ curandæ ratio, ne plus minùsve quàm par est illa aperiatur, ne partes sanæ faustrà discerpantur, aut ulcerosæ & callosæ intactæ remaneant. Quidni huic apperturæ faciendæ *escharotica* usurpentur? vehementioribus enim aut mitioribus adhibitis, major minorve procreatur *eschara*. Egregium consilium! sed experientiæ & rationi obsonum. Quis caustici *energiam* adeò noverit, ut ejus effectus suo arbitrio componere valeat? cordatus Medicus validiora aut mitiora æqualiter exhorrescit: ut hæc muneri proposito imparia, illa nimiæ corrosiònis capacia. Causticum ex lex & effrenum nullis regulis subjicitur. Hujus effectus si immodicus, vix ac ne vix quidèm coercetur. In variis subjectis partes plùs minùs duræ, màgis minùsve resistunt. Hinc de medicamenti naturâ, indole, dosi, nihil certi habetur. Num *escharotica* sero dissoluta atque ultrà citràque diffusa, absumendis duntaxàt partibus insidebunt? quot & quàm necessario partes insontes adurentur! At quanto cum dolore! videas homines miserrimos diem integrum, imò diutiùs immanissimè cruciari, jactari, ejulare. Nequè tamèm forsàn adeò reformidanda est strages illa partium innocuarum, quàm timendum est ab iis, quæ dolores invehunt, symptomatibus. Dolor immanis vigilias, vigiliæ febres, febris phlegmonas, phlegmones convulsionem pariunt, convulsionem non raró mors excipit. Aliundè quòque discito causticorum pericula. Lethalia sunt à telis venenatis inflicta vulnera.

Animalia quorum in vulneribus oleum Tabaci aliudve toxicum instillatum fuerit enecantur. Non-ne spirituosa, emollientia, narcotica externè admota vires suas exerunt? Cicuta diutiùs suprà regionem cordis gestata, *syncopen* atque *cardialgiam* intulisse narratur ab Authoribus gravissimis. Quorsùm hæc? ut intelligas caustica ad aperiendam fistulam applicata suis tetris *miasmatis* totam corporis œconomiam posse pervertere. Sed ad callum absumendum quàm quàm ineptè caustica usurpatur! Quis nescit causticum etiam parti sanæ applicatum *escharam* facere? sed si parti calosæ? decidet *eschara* quidem, at subjectis partibus remanebit durities. Huic assumendæ novum applicatur causticum: exindè novus callus eodem semper modo tollendus & renovandus. Hinc in annos non raro torquentur ægri cruciatibus teterrimis, qui causticorum actionem expertes pæne doloris passuros se putaverant Quid de caruncul is fungosis queis ortumpræbent etiàm caustica? Quis verò nescit partes breviori temporis spatio, longè que minori dolore incidi, quàm aduri? ferrum oculus dirigit-nè longiùs quàm par est vagetur, neve quid labefactatum relinquat intactum.

IV.

INCISIONEM perpessurus variis præparationibus indiget, *phlebotomiâ*, catharcicis, diætâ convenienti; alterantibus, si opus est, utatur. Paulò ante operationem alvus enemate solvenda & urina emittenda. Faciliùs operaberis, fecum & urinæ ejectionem prohibebis. Tùm æger pronus lecti spondæ decumbat. Clunes porrigat à famulis diducendas. Brachia, tibiæ, femora, truncus immota teneantur. In Anum ægri sic compositi, indicem oleo illitum Chirurgus immittit, specillum in fistulam foris hiantem inserit, specillo intestinum paulò supra hiatum fistulæ perforat, specillum index in ansæ modum inflectit. Comprehensa specillo tota fistula, foràs leniter, ne partes dilacerentur, adducta scalpello incurvo circulariter abscinditur. Cæcam intrinsecùs fistulam completam efficiat intestinum specillo perfodens Chirurgus. Hanc attrahat & excidat. Quò pertingat forinsecùs fistula quæ tantum perforat intestinum, declarat vulgò tumor externus, durus, saltèm exiguus; hic apperiendus. Sic patefactâ, quæ specillum admittat, viâ; modum tenes operandi qui superiùs traditus est. Incisione peractâ, cuniculi, si qui sint, aperiantur, calli amputentur, resecentur habenulæ. Cavendum maximè nè surculus arteriosus, qui pulsatione facilè distinguitur, pro habenula incidatur. Crassior turunda oleo & ovi vitello simul mixtis imbuta in Anum immittatur; pluribus lilamentis eodem liquore tinctis vulnus implendum, superposito splenio emplastro obducto, additis linteolis complicatis. Hæc ut firmentur, deligatione indigent. Deligandi modum accipe. Antequàm abscindatur fistula, mantile secundum longitudinem ter quaterve plicatum renes ægri cingat. Cingulum istud, linteo ab ægrotantis collo antè & retrò pendenti (*scapulare* vocant) utrìmque assuatur. Mantili verò renes cingenti adhæreat à tergo fascia sex digitos lata, duos cubitos circiter longa. Hæc apparatum vulneri applicatum comprehendens ad scrotum usquè adducatur integra: quod reliquum est bifidum esse debet, ut intra crura excurrens, cum renum cingulo, de quo dictum est, antrorsùm firmiter, connectatur. Post diem integrum primus solvitur apparatus. Turunda & linimenta balsamo *Arcei* & unguento Basilico, aut similibus Pharmacis deinceps oblinantur. Pure albo nec grave olente existente, renatisque, quantum demptum est, genuinæ indolis carnibus, cicatrix unguenti pompholygos ope inducatur. Vulnus eò citiùs sanatum iri existimes, quò diætâ tenuiori toto curationis spatio usus fuerit ægrotans.

V.

AGE nunc. Quid verearis ab excisione fistulæ? num hæmorragiam? at nulla est sepissimè; si quæ tamen, facilè compescitur. Cùm amputatur mamma, plures simùl secantur arteriæ: Nùm ab hâc operatione deterret hæmorrhagiæ metus? ligamento solo sistitur fluxus sanguinis. Neque eodem periculo, si quod imminet, vacat causticorum usus. *Eschara* quidem ab iis inducta omnes vasorum hiatus occludit; eâdem decidente nonnè rursùs dehiscunt vasa? hinc obsolevit ferro candenti sanguinem cohibendi consuetudo. At saltèm, inquiunt causticorum Patroni, ostium fistulæ cum forinsecùs non satis patescit, leviori caustico ampliandum est. Quidni ferro potiùs? si ferrum adeò reformidet æger, spongia præparata in fistulam immissa, imbibito succo tumefacta paulatim ostium fistulæ dilatat. Verùm cum majori dolore & tædio. Potior est dolor acutus qui brevi pungat, quàm levis qui diù molestus sit. Quarè non audiendi sunt fistulam filo serico, vel setâ equinâ vinciendam & de die in diem constringendam donec secetur, prædicant. Isthæc operatio eò crudelior quò longior; insuper nec expers est periculi. Si filo secentur vasa sanguinea, à constrictione supersedeas oportet, & hæmorragiæ occurras. Quod si hoc non eveniat incommodi, doloremque ferat æger constanter, improbanda tamèn illa: ad curationem enim fistulæ, non ipsa tantùm sed cuniculi, si qui sint, aperiendi, habenulæ & callosa substantia excidenda. Hæc vinculis illis nullo modo, causticis difficultèr admodùm, ferro facillimè perficies.

Ergò Ani fistula ferro tutiùs quàm caustis aut ligaturâ curatur.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Philippus Alexander BACHER.

M. Benjaminus-Michael SÖLIER DE LA ROMILLAIS, *Rei Obst. an. an. 1776-78, Phis. & Pathol. an. 1781-83, U. Pharm. an. 1786-87.*

M. Claudius-Carolus DEJEAN, *Phis. & Path. 1749-51. Prof.*

M. Antonius-Laurentius DE JUSSIEU.

M. Jacob Ambros. LAUBRY.

M. Franciscus-Felicitas COCHU, *Phis. & Path. an. 1742-44. U. Pharm. an. 174647. Rei Herb. an. 1749-50. Prof.*

M. Joannes-Jacobus NOLLAN, *Rei Herb. an. 1780-81, Chir. lat. id. an. 1786-87. Prof.*

M. Antonius BOTTMAN.

M. Ludovicus-Maria POUSSE, *Antiquior Scholæ Mag. Chir. lat. id. an. 1745-45. ac Rei Herb. an. 1748-49. Prof. in gremio Facultatis exceptus an. 1732.*

Proponebat Parisiis, FRANCISCUS-ANTONIUS-JACOBUS DUVAL, ex in Julâ Borbonicâ, saluberrimæ Facultatis Medicinæ, Baccalaureus.

Typis QUILLAU, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi. 1790.